

# Как израсна нашият културен дом

Когато през 1945 г. се заговори за необходимостта от построяване на ново училище и читалищен дом в селото ни, мнозина ахнаха и отвърнаха глави. "Не може - качваха те - за това са необходими средства е каквито ние не разполагаме". Действително, такава беше картината. Новата власт обаче насочи усилията на хората са възстановяване народното стопанство.

На едно общо селеко събрание станало през есента на 1947 г. в село се реши, че трябва да се строи. Едни настояваха за училище, други за читалище. До единодушие не се дойде. На сутринта в читалищния парцел Симеон Хр. Илиев, Тотю Хр. Кънев, Стайо Колев и Трифон Цонев стовариха първите кубични камъни.

Същата година по инициатива на Христо Стоянов, тогава пълномощник на съвета, се организира изпичането на две вареници по 15 тона вар, която незабавно бе угасена. Но бяха необходими и тухли към 110 000 броя. Подхвър-

лена бе идеята да влезем във връзка с керамичната фабрика в с. Горна Росица и там да направим тухлите. Уговорихме да направим 300 000, а да получим 125,000 изпечени тухли. Яворчани извършиха истински подвиг. Всяко домакинство, без особени увещания, се зае да направи по 1,200 тухли на самата фабрика и получи за сметка на читалището 500 изпечени тухли. Трябваше човек да види

керваните от хора, които сутрин тръгваха от с. Яворец отиваха на керамичната фабрика, отстояща на 7 км.

За малко време тухлите бяха направени и превозени.

Проточиха се години на отчуждаване на място, тъй като определеното преди това се оказа неиздържано за оформление на културно-административния център. На 17 март 1958 г. бе направена първата копка на мястото, където се издига сега читалищният дом.

Читалището ни по него време разполагаше само със 7,000 лв. Започнахме с наличните материали, обаче ломените камъни се оказаха недостатъчни. Трябваше да вземем тия, които бяха останали от строежа на училището, също извадени от яворчани.

Закипя усилен строеж, но без пари не върви! И тук яворчани показаха висока съзнателност. Самообложиха се по 3 на сто съгласно Закона за самооблагането и получената сума за две години от 102,000 лева вложиха в строежа на дома. Нонето на читалището ни, е на парите не бяха достатъчни. пълно завършена. Затова всеки годен за работата от 16 до 60 годишна възраст се съгласи да даде по 12 безплатни трудовни. По този начин бяха дадени към 11 200 трудовена, на стойност 201 600 лв. Като ръководител на строежа Христо Цанков отдаде много сили и умение, а по набавяне на материали и отчитане сметките Илия Колев бе един от най-амбициозните. Няма яворча-

чин, които според силите си да не допринесе по нещо за строежа на дома. Димитровските пионери, даже и чавдарчетата, дадоха своята дан. Те пренесоха над 30 000 броя тухли и събраха камъче по камъче над 6 куб. м. дребен чакъл, тъй необходим за висящите бетонни плочи и пояси.

С особено усърдие и постоянство работиха Стефан Стоев, Гатю Пенков, Божин Ненов, Станчо Стефанов, Станчо Гочев, Спас Симеонов, Петко Л. Топузов, Лалю П. Драганчев, Метю Лалев, Иван Цонев, Станчо Хр. Колев, Иван Ат. Гъбенски, Петър Г. Лазаров и десетки още високо съзнателни кооператори.

Особено ценна бе материалната и морална помощ, която получихме от Окръжния народен съвет и Окръжния комитет на Отечествения фронт в Габрово. Те даваха указания и по оформление и обзавеждане на сградата. И тя днес, в деня на откриването ѝ, което се съвпада с 50 годишнината от основаването ѝ, е пълно завършена.

С хубав и просторен салон, побиращ 330 стола, широка и светла читалня и библиотека, лекционна зала и удобна стая за Комсомола, културният ни дом седи изправен и чака своите първи пионери, за да пръска светлина и сеят просвета сред трудолюбивите яворчани.

**Станчо Хр. ЙОНКОВ**, председател на Общинския комитет на Отечествения фронт